

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠVADA DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TRUMPALAIKĖS PASKOLOS ĖMIMO GALIMYBIŲ VERTINIMO

2020 m. gegužės 14 d. Nr. K4-3
Kupiškis

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolierė Vilma Mažeikienė, gavusi Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gegužės 7 d. raštą „Dėl išvados teikimo“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 28 punktu, 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 6.2. papunkčiu, atliko Kupiškio rajono savivaldybės 1 000 000 (vieno milijono) Eur trumpalaikės paskolos ėmimo galimybių vertinimą.

Vertinimo tikslas - įvertinti, ar Kupiškio rajono savivaldybės skolinimosi rodikliai, sąlygos bei faktiniai duomenys leidžia imti 1 000 tūkst. (vieno milijono) Eur trumpalaikę paskolą iš Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos laikinam pajamų trūkumui padengti ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl paskolos ėmimo.

Savivaldybių skolinimosi ir paskolų naudojimo tvarką bei su paskolų limitais susijusius rodiklius reglamentuoja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, Lietuvos Respublikos Savivaldybių skolinimosi taisyklės.

Vertinimo laikotarpiu atsakingais dirba: Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja, laikinai einanti administracijos direktoriaus pareigas Ingrida Bernatavičienė, Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja Reda Totorienė.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos sprendimais nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Apribojimai: atliekant vertinimą buvo vadovautasi Kupiškio rajono savivaldybės administracijos pateiktų dokumentų analize su prielaida, kad neegzistuoja kiti, su paskolos gavimu susiję dokumentai, kurie darytų įtaką pateiktai išvadai ir kad visi pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

1. Teisės aktais nustatyti savivaldybės trumpalaikio skolinimosi iš valstybės biudžeto rodikliai bei sąlygos:

1.1. Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktą nustato savivaldybės skolinimosi limitus, o 12 straipsnio 2 dalis nurodo, kad *į skolinimosi limitus neįskaitomos iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti.*

1.2. Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu, 9 punktą nurodo, kad Finansų ministerija iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto apyvartos lėšų savivaldybėms gali teikti trumpalaikes paskolas laikinam pajamų trūkumui padengti prioriteto tvarka: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, socialinėms išmokoms (pašalpoms), prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms, materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms, kitoms išlaidoms. Tai reiškia, kad paskola turi būti naudojama pagal paskolos sutartyje nustatytą paskirtį.

1.3. Palūkanos nustatomos pagal Finansų ministro 2014 m. gruodžio 1 d. įsakymą ir kiekvienai savivaldybei yra skirtingos. Fiksuota metinė palūkanų norma nuo 0,021 iki 0,022 proc.

1.4. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. priimto protokolinio sprendimo 2 punktu, savivaldybėms Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimo Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka yra suteikiamos trumpalaikės paskolos siekiant padėti joms suvaldyti **dėl planuotų pajamų nesurinkimo** atsiradusį apyvartinių lėšų trūkumą. Pagal šio sprendimo 3 punktą, savivaldybės galės gražinti šias trumpalaikes paskolas iš 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme numatytų lėšų, kurių dydžiai bus nustatomi pagal **faktinius savivaldybių 2020 m. negautų pajamų (išskyrus savarankiškai administruojamas pajamas ir vietines rinkliavas) dydžius** Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

1.5. Remiantis Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos prognoze, pajamos iš GPM dėl pasikeitusios ekonominės situacijos, kurią sąlygoja COVID-19 (koronaviruso infekcijos) keliamos rizikos, 2020 metų II ketvirtį ir artimiausiais mėnesiais gali ženkliai sumažėti. Bendrai į nacionalinį biudžetą GPM 2020 metais gali būti surinkta apie 14,6 proc. mažiau nei buvo planuota. Atsižvelgiant į šią prognozę, Lietuvos Respublikos Finansų ministerija svetainėje www.finmin.lt

pateikia prognozuojamas savivaldybių biudžetų pajamų iš GPM netektis 2020 metais pagal konkrečias savivaldybes Prognozuojama Kupiškio rajono savivaldybės 2020 metais GPM netekties suma yra 1 512 tūkst. (vienas milijonas penki šimtai dvylika tūkstančių) Eur.

2. Faktiniai duomenys apie Savivaldybės biudžeto būklę ir įsipareigojimus 2020 m. gegužės 1 d.:

2.1. Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2020 m. vasario 20 d. sprendimu Nr.TS-46 patvirtino Kupiškio rajono savivaldybės 2020 metų biudžetą – 19 360,5 tūkst. Eur prognozuojamų pajamų ir 20 131,3 tūkst. Eur išlaidų. Patvirtintas 770,8 tūkst. Eur Savivaldybės 2019 metų biudžeto nepanaudotų lėšų paskirstymas.

2.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos paskelbimo“ dėl koronaviruso COVID-19 plitimo grėsmės 2020 m. vasario 26 d. paskelbė Lietuvoje valstybės lygio ekstremalią situaciją, o nuo kovo 16 d. – karantiną. Priėmus šias priemones Kupiškio rajone buvo sustabdyta švietimo veikla visose švietimo įstaigose, organizuojant ugdymo procesą nuotoliniu būdu. Nevyksta suplanuoti kultūros renginiai, nevykdoma dalis su kultūros, sporto ir švietimo veikla susijusių projektų. Prasidėjus ekonominiam nuosmukiui dėl COVID-19, atsižvelgiant į Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių mokėtojams paskelbtas mokestinių prievolių vykdymą lengvinančias nuostatas, kuriomis suteikiama galimybė mokesčius mokėti pagal atidėtus mokėjimų grafikus, prognozuojama, kad 2020 metų I pusmetį (tikėtina, kad dėl COVID-19 plitimo suvaldymo priimtos priemonės turės neigiamos įtakos pajamų plano vykdymui III ir IV ketvirčiais) Kupiškio rajono savivaldybė laiku negaus suplanuotų pajamų.

2.3. Kupiškio rajono savivaldybės 2020 metų I pusmečio prognozuojamos išlaidos viršija prognozuojamas pajamas 1033,1 tūkst. Eur. 2020 m. I pusmečio pajamų planas yra 5574,8 tūkst. Eur, išlaidų – 6607,9 tūkst. Eur.

2.4. Kupiškio rajono savivaldybė nuo 2015 metų neturėjo paėmusi iš Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos trumpalaikių paskolų laikinam pajamų trūkumui padengti.

2.5. Savivaldybėje 2020 m. pradžioje nebuvo planuojamas apyvartinių lėšų trūkumas I pusmečio pabaigai. Trumpalaikės paskolos lėšomis siekiama suvaldyti apyvartinių lėšų trūkumą mažėjant prognozuojamų pajamų įplaukoms į Savivaldybės biudžetą dėl paskelbto karantino režimo. Per 2020 m. 4 mėn. planuotų mokesčių pajamų negauta – 245,9 tūkst. Eur, iš jų gyventojų pajamų mokesčio pajamų – 257,6 tūkst. Eur, kitų pajamų – 61,7 tūkst. Eur. Specialios tikslinės ir kitos dotacijos iš valstybės biudžeto ir kitų valdžios sektoriaus subjektų pervedamos pagal planą.

2.6. Savivaldybė numato imti 1 000 000 Eur trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam biudžeto pajamų trūkumui padengti. Trumpalaikę paskolą numatoma naudoti Savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų

išlaidoms – 795 tūkst. Eur, socialinių išmokų (pašalpos) išlaidoms – 205 tūkst. Eur. Nurodytas paskolos grąžinimo terminas - 2020 m. gruodžio 31 d.

2.7. Už suteiktą paskolą Savivaldybė mokėtų 220 Eur metinių palūkanų per mėnesį. Savivaldybės 2020 metų biudžete yra numatytos lėšos palūkanų mokėjimui.

IŠVADA:

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą informaciją, Savivaldybės taryba gali priimti sprendimą imti 1 000 000 (vieno milijono) Eur trumpalaikę paskolą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto būsimam laikinam pajamų trūkumui padengti, siekiant laiku išmokėti darbo užmokestį iš savivaldybės biudžeto finansuojamų biudžetinių įstaigų darbuotojams, atsiskaityti su Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, socialinių išmokų (pašalpų) gavėjais, užtikrinant šios paskolos grąžinimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Laiku negrąžinus šios paskolos, ji atitiktų jau ne trumpalaikės, o ilgalaikės paskolos požymius ir turėtų įtakos Savivaldybės skolos ir skolinimosi limitams.

Savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė